Nº. 229. 1853.

NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT.

JE MAINTIENDRAI

De prijs dezer Courant met het Bijblad is f 30 in het jaar; die van de Courant alleen f 20 en die van het Bijblad alleen f 15.

De prijs der advertentien is 25 cents voor den regel bij iedere plaatsing buiten de zegelgelden en briefporten.

WOENSDAG 28 SEPTEMBER.

NEDERLANDEN.

'sGRAVENHAGE, *den 27sten September* 1853.

Eene commissie van leden der Eerste Kamer van de Staten-Generaal heeft gisteren namiddag het navolgende door die Kamer vastgestelde adres van antwoord op de Troonrede bij de opening der tegenwoordige zitting aan Zijne Majesteit den Koning aangeboden:

SIRE!

Met levendige belangstelling heeft de Eerste Kamer der Staten-Generaal, na een kort tijdsverloop, Uwe Majesteit andermaal zien verschijnen in het midden der Vertegenwoordiging van het Nederlandsche volk, dat steeds van de hartelijkste genegenheid en gehechtheid aan zijnen Koning treffende blijken geeft.

Wij verblijden ons over het voortduren der goede verstandhouding van Uwe Regering met de overige Mogendheden, en schatten op hoogen prijs dat de uitbreiding van het vrije handelsverkeer ook door eene wijze staatkunde wordt bevorderd.

Het gunstig getuigenis door Uwe Majesteit bij vernieuwing afgelegd omtrent de zee- en landmagt, werd door ons met genoegen vernomen. Wij waarderen de ondersteuning door onze zeemagt aan de nationale scheepvaart en aan het onderhouden van belangrijke betrekkingen buiten 's lands verleend. Wij achten het, voor zooverre de middelen het toelaten, met Uwe Majesteit wenschelijk dat gepaste maatregelen worden genomen, om den graad van geoefendheid der landmagt te verhoogen.

Wij beseffen levendig dat de welvaart van het Vaderland in naauw verband staat met den voorspoed der kolonien en bezittingen van het Rijk in andere werelddeelen, en verheugen ons daarom te meer, dat haar toestand in het algemeen gunstig mag worden genoemd. Onze wensch is, dat de rust in de binnenlanden van Sumatra niet verder gestoord en op Borneo hersteld zal worden, en dat de sporen der zware ramp, welke den Molukschen Archipel heeft getroffen, allengs mogen worden uitgewischt.

[illegible] schouwen wij met Uwe Majesteit de verschijnselen van welvaart, die zich in den huishoudelijken toestand van het Rijk voordoen. Eene afdoende verbetering van den staat onzer rivieren wordt door ons op hoogen prijs gesteld. Wij verblijden ons in de ontwikkeling van landbouw en nijverheid en in alles wat eene verbeterde en versnelde gemeenschap zoo binnen 's lands als met het buitenland kan bevorderen. Wij juichen den ondernemingsgeest der ingezetenen toe, die thans een meer dan gewoon voedsel vindt in den aanleg van nieuwe werken en in de gunstige uitkomsten, welke de reeds tot stand gebragte opleveren. Het zoo grootsche werk der volbragte droogmaking van het Haarlemmermeer wekt ook onze onverdeelde belangstelling. Wij hopen dat de maatregelen door de Regering ten aanzien van den invoer der eerste levensbehoeften genomen, zullen medewerken om overdreven duurte te verhoeden: en wij vleijen ons dat de uitbreiding van handel, fabriekwezen, scheepvaart en scheepsbouw ook het hare zal toebrengen, om het volksbestaan te schragen en de volkswelvaart te verhoogen.

De gunstige staat, waarin de openbare geldmiddelen verkeeren, wordt door ons met voldoening waargenomen. Hebben onvoorziene omstandigheden de uitvoering der wet tot rentevermindering belet, het zal ons hoogst aangenaam zijn nieuwe voorstellen tot verligting van een drukkenden rentelast te ontvangen.

Wij hechten groot gewigt aan het vertrouwen van Uwe Majesteit, dat deze zitting de gelegenheid zal schenken om belangrijke onderwerpen van wetgeving tot afdoening te brengen en herhalen onzen ernstigen wensch, dat de ontwerpen van wet, wier indiening de Grondwet voorschrijft, en die welke het belang des Vaderlands eischt, door Uwe Regering met onafgebroken zorg zullen worden voorbereid.

De Eerste Kamer gevoelt innig dat het welzijn van het dierbaar Vaderland in vele opzigten afhangt van hetgeen Uwe Majesteit in gemeen overleg met de Staten-Generaal ook in deze zitting zal besluiten. Moge de Allerhoogste tot dat gewenschte doel onze eendragtige pogingen leiden en zegenen!

Door Zijne Majesteit den Koning is op dit Adres het volgende geantwoord:

MIJNE HEEREN!

Ik verzoek U aan de Kamer uit Mijn naam dank te zeggen voor dit adres van antwoord.

Het doet mij vertrouwen, dat Ik bij de Kamer medewerking zal blijven ondervinden voor alles, wat het welzijn des Vaderlands kan bevorderen.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 21sten September 1853, nº. 92, is de heer *R. G. Barnwell* erkend als consul der Vereenigde Staten van Amerika voor Amsterdam en voor zoodanige plaatsen als nader bij die gemeente gelegen zijn, dan bij de verblijfplaats van eenigen anderen consul of vice-consul van genoemd gemeenebest in het Koningrijk der Nederlanden.

Bij Koninklijk besluit van den 17den September 1853, nº. 113, is aan *C. Brouërius van Nidek*, 2den luitenant der infanterie bij het leger in Oost-Indie, thans met verlof hier te lande, op het daartoe door hem gedaan verzoek, verleend een eervol ontslag uit Zr. Ms. militaire dienst onder toekenning van pensioen en vergunning tot het blijven dragen van de activiteits-uniform van het wapen, waarbij hij laatst heeft gediend.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

Door de Commissie, belast met het vervaardigen eener geologische kaart en beschrijving van Nederland, is ten dienste van die beschrijving een aantal voorwerpen in het Paveljoen te Haarlem verzameld.

Die verzameling wordt, te beginnen met den 4den October aanstaande, voor het publiek ter bezigtiging opengesteld, des Dingsdags en des Zaturdags van 12 tot 4 ure. De catalogus, die tevens eene handleiding voor de bezigtigers bevat, kost 50 cents. Toegangkaartjes zijn kosteloos te verkrijgen bij den heer Werdmüller von Elgg, aan de voorzijde van het Paveljoen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

TURKIJE.

Volgens berigten uit Konstantinopel van den 15den dezer, hebben de Ulema's of Mohammedaansche schriftgeleerden, die den Sultan aangemaand hadden onverwijld den oorlog aan Rusland te verklaren, zich laten bewegen om hun aanzoek in te trekken. Welke invloed hen heeft doen terugkomen van dien oorlogzuchtigen stap, wordt nog niet gemeld; maar het blijkt thans dat slechts een gedeelte der Ulema's in eene wel niet dreigende maar toch tamelijk oneerbiedige petitie den oorlog hadden verlangd, en dat het hoofd der schriftgeleerden, de Scheick-ul-Islam zich daarmede niet had vereenigd.

Bij de opgewonden stemming der bevolking had men gevreesd dat het Baïram, een der hooge Mohammedaansche kerkfeesten, tot rustverstoringen in de hoofdstad aanleiding zou geven, en dat de groote processie waarbij de Sultan zelf in het openbaar pleegt te verschijnen, door de oorlogspartij gebruikt zou worden als eene geschikte gelegenheid voor eene openbare demonstratie. De Turksche regering had dan ook vele voorzorgmaatregelen tot verzekering der orde genomen. Volgens de berigten van den 15den dezer, is het feest rustig voorbijgegaan en de openbare orde in de hoofdstad niet gestoord geworden.

— Het *Journal des Débats* van gisteren zegt in eene beschouwing der Turksche aangelegenheden:

» Te Konstantinopel hebben thans gebeurtenissen plaats van gewigtigen aard voor de algemeene staatkunde van Europa. Sedert twee dagen werd te Parijs van het binnenloopen der Engelsche en Fransche vloten in den Bosporus gesproken. Volgens de Engelsche dagbladen zou dit reeds plaats gegrepen hebben. Eene telegraphische depêche zegt dat op uitnoodiging van wege den Sultan twee Fransche en twee Engelsche schepen naar Konstantinopel vertrokken zijn om de aldaar verblijf houdende Engelschen en Franschen te beschermen. Eene andere depêche zegt dat drie schepen van elke vloot naar Konstantinopel gestevend zijn, dat de overige schepen van de beide vloten bevel ontvangen hadden om hen te volgen, en dat op dit oogenblik de vereenigde eskaders van Engeland en Frankrijk voor de hoofdstad van het Turksche rijk ten anker zouden liggen.

» Hoeveel schepen de Dardanellen doorgevaren zijn, is van minder belang. Dit getal zal natuurlijk naar den eisch der omstandigheden vermeerderd of verminderd worden. De hoofdzaak is het feit dat buitenlandsche oorlogsschepen in den Bosporus liggen, en dat alzoo van nu af de door de verdragen gevestigde orde van zaken verbroken is.

» Het binnenloopen der vreemde oorlogsschepen is een tegenhanger van den overtogt der Russische troepen over den Pruth. Bij de bestaande verdragen was van den eenen kant bepaald dat geen buitenlandsch oorlogsschip in den Bosporus zou komen zoo lang de Porte niet in oorlog zou geraken; van den anderen kant, dat de Pruth de natuurlijke grenslinie van het Turksche grondgebied was. Er werd dan ook, gelijk men zich herinneren zal, in de protesten tegen de bezetting der Donau-Vorstendommen gezegd dat de westersche mogendheden het regt zouden hebben dien stap te beantwoorden door hare zeemagt in den Bosporus te zenden. Tot nog toe hadden zij zich van elken maatregel van die strekking onthouden. Thans gedrongen door den loop der gebeurtenissen en door het stormige jaargetijde, hebben ook zij hare positie geno-

men. Van weerszijden staat men thans in eene afwachtende houding; en dit kan wel eenigen tijd aanhouden; want de tijd des jaars, die welhaast de verwijdering der Russische troepen uit de Vorstendommen vooreerst zal beletten, zal ook de Fransche en de Engelsche vloot nopen in den Bosporus te overwinteren.

» De groote daling der prijzen aan de Londensche effectenbeurs moet ongetwijfeld aan deze nieuwe verwikkeling worden toegeschreven: de Engelsche 3 percents geconsolideerde rente staat thans op 92 per cent, en eene week geleden op $95^1/_2$. Wij zien echter nog geen grond voor eene zoo groote bezorgdheid. Immers de verschijning der vereenigde zeemagt voor Konstantinopel, strekt vooreerst en onmiddelijk tot verzekering der orde in de hoofdstad van Turkije, en niet tot beantwoording van den togt der Russen over den Pruth. Die tusschenkomst heeft nog steeds ten doel den vrede in stand te houden, daar zij strekken moet om den Sultan te beschermen tegen eene partij welke hem tot eene oorlogsverklaring wil dringen. Mogt de bezetting van Konstantinopel door den loop der gebeurtenissen noodzakelijk worden, dan zou zij eene zekere overeenkomst met de bezetting van Rome hebben. In beide gevallen zou de buitenlandsche krijgsmagt tusschen beide gekomen zijn om den vrede en de orde te handhaven en om aan de gevestigde gouvernementen de vrijheid van handelen terug te geven. Deze onpartijdige bescherming van den Paus en den Sultan is voorzeker een sterk bewijs van den vasten wil van al de gouvernementen om in vrede te blijven. Wanneer de Sultan niet langer onder de dwingelandij der volkshartstogten zal staan, zullen de onderhandelingen weder en, gelijk te hopen is, met het gewenschte gevolg voortgezet kunnen worden."

— De *Oesterreichische Correspondenz*, sprekende over de ontmoeting der beide Keizers in het kamp van Olmutz, roemt de eensgezindheid tusschen Rusland en Oostenrijk bestaande, ook ten aanzien der Turksche aangelegenheden. » Heeft Oostenrijks bemiddeling — zoo besluit het half-officiele blad zijne beschouwing — dusver niet tot de gewenschte uitkomst geleid, het is voorzeker niet aan Oostenrijk te wijten. Men mag verwachten dat de beide monarchen te Olmutz het lot der in Turkije gevestigde Christenen in ernstige overweging zullen nemen, hetgeen voor hen niet alleen een regt is, maar eene heilige verpligting."

— Een ander half-officieel Oostenrijksch blad, de *Austria*, zegt: » De voor den handel thans zoo nadeelige toestand van den langs Sulina stroomenden Donau-mond heeft de opmerkzaamheid der handelswereld weder gevestigd op het plan om bij Kustendsché eene nieuwe communicatie tusschen de zee en den Donau te openen. Van Engelands zijde wordt hierover niet slechts in de dagbladen geschreven maar ook hand aan het werk geslagen. Twee Engelsche ingenieurs zijn op het terrein in stilte bezig met opnemingen voor een spoorwegplan; anderen verzamelen bouwstoffen tot uitwerking van het reeds vroeger geopperde plan eener kanalisatie. Welk dezer beide communicatie-middelen verkieslijk is, schijnt alzoo nog niet uitgemaakt te zijn."

ITALIE.

In het Sardinische regeringsblad zijn twee koninklijke besluiten afgekondigd, die volgens de jongste berigten uit Turyn door de kerkelijke dagbladen sterk worden afgekeurd. Zij strekken om de kerkelijke inkomsten onder het toezigt van een hoofdzakelijk uit leeken zamen te stellen collegie te plaatsen, met het doel om te geraken tot eene nieuwe en betere verdeeling dier inkomsten en tot betere bezoldiging der pastoors, van welke velen, gelijk in den aanhef van een der besluiten gezegd wordt, nauwelijks in hunne nooddruft kunnen voorzien, terwijl de meeste bisschoppen en aartsbisschoppen een jaarlijksch inkomen van 80 tot 100,000 francs genieten.

Deze besluiten zijn zonder voorkennis, althans zonder goedkeuring van den Pauselijken Stoel genomen.

— Londensche bladen berigten dat dezer dagen te Lucca eene Engelsche dame in hechtenis genomen is, omdat zij Protestantsche tractaatjes onder de bewoners der omstreek verspreidde, waarmede zij voortging in weerwil van herhaalde waarschuwingen van hare vrienden alsmede van de zijde der politie, en niettegenstaande de dorpelingen aan wie zij hare geschriften wilde opdringen, haar wegdreven. Daar de Groothertog geene reden vond om ten haren behoeve den loop des regts te stuiten, zal zij te regt gesteld worden volgens art. 137 van het nieuwe Toscaansche strafwetboek, inhoudende » dat elk die geschriften verspreidt van eene tegen het Katholijk geloof gerigte strekking, met het doel om eenig lid van die kerk tot afval te verleiden, tot tuchthuisstraf met dwangarbeid zal veroordeeld worden voor eenen tijd van vijf tot tien jaren."

DUITSCHLAND.

Onlangs is, gelijk men weet, bij de Duitsche Bondsvergadering door den Beijerschen gezant een nieuw ontwerp ingediend van eene bondswet op de drukpers. Een geacht Noord-Duitsch dagblad deelt thans eenige bijzonderheden daaromtrent mede. Volgens dat blad bevat het onder anderen de bepaling dat een dagblad of geschrift hetwelk in een of anderen der bondsstaten verboden wordt, daarmede voor den geheelen Bond verboden zal zijn. Het blad twijfelt of deze bepaling, die al de bondsregeringen aan het oordeel, bij voorbeeld, van de Lippe-Dethmoldsche of Lippe-Schaumburgsche regering ondergeschikt maakt, zal worden aangenomen door de Bondsvergadering.

BELGIE.

Het plan eener particuliere maatschappij om tegenover Antwerpen eene nieuwe handelsstad te bouwen, is bij het Belgische gouvernement onderzocht en van zoo veel gewigt geacht dat het aan de beoordeeling der gewestelijke overheden is onderworpen, die bij eene ministeriele aanschrijving van den 15den dezer maand uitgenoodigd zijn met spoed hun gevoelen daarover te doen kennen. » De vraag is — zegt de aanschrijving — of het van nationaal belang is dat op den door de ontwerpers voorgeslagen voet aan den linker Schelde-oever tegenover Antwerpen eene nieuwe stad worde opgerigt, eene oppervlakte beslaande van omstreeks acht honderd bunders, met eene voor de grootste schepen toegankelijke haven, voorzien van dokken en met alle andere inrigtingen die noodig zijn om haar op gelijken rang als de voornaamste havens van Europa te stellen, en door een ijzeren spoorweg met de spoorwegen van den regter Schelde-oever verbonden door middel eener brug die tevens de nieuwe stad met het oude Antwerpen zou verbinden; alles zonder eenig ander bezwaar voor den Staat, dan de kwijtschelding der proportionele regten van registratie, eigendoms-overgang en overschrijving enz."

FRANKRIJK.

De Keizer wordt op zijne reis door de noordelijke departementen, volgens onderscheidene en van verschillende zijden afkomstige berigten, door de bevolking met vele blijken van geestdrift ontvangen. Te Arras begaf de Keizer zich terstond naar de hoofdkerk en werd aldaar door den bisschop aan het hoofd zijner geestelijkheid verwelkomd met eene toespraak die aldus besloot: » Sire, wij bewonderen u als mensch; wij vereeren u als vorst; maar als werktuig in Gods hand tot het aanbrengen van oneindig groote zegeningen, zegenen wij u met liefde."

Te Rijssel heeft de Keizer de buitengewone afgevaardigden van Engeland en van Belgie ontvangen, die gekomen waren om hem namens hunne regeringen te begroeten. De Belgische afgevaardigde, de prins van Chimay, had noodig geacht aan zijne zending zoo veel mogelijk luister bij te zetten, en begaf zich naar het verblijf des Keizers met eenen stoet die de volksmenigte eerst deed denken dat de Keizer zelf voorbijreed. Van zijnen kant had de Keizer reeds den dag vóór de ontvangst van den prins van Chimay, den Belgischen consul te Rijssel bij eene openbare plegtigheid, waar deze als vertegenwoordiger van Belgie optrad, met eene in 't oog loopende onderscheiding behandeld.

Het Fransche Noordzee-eskader is thans geheel georganiseerd, en is in zee gestoken met last om naar de omstandigheden te Duinkerken, te Boulogne of te Calais binnen te loopen, ten einde het in oogenschouw zou kunnen worden genomen door den Keizer, die op zijne tegenwoordige reize de drie genoemde havens zou bezoeken.

— Het Fransche regeringsblad van den 24sten dezer behelst een uitvoerig rapport van den minister van onderwijs aan den Keizer omtrent de werking der veel omvattende veranderingen die door het keizerlijke gouvernement achtereenvolgens in de inrigting van het openbaar onderwijs gebragt zijn. Het strekt om de doelmatigheid dier veranderingen in het licht te stellen. Ook doet het uitkomen dat het vrije onderwijs door de nieuwe verordeningen niet gedrukt wordt; dat de particuliere scholen zoowel die van leeken als vooral die van geestelijken, in aantal leerlingen aanwinnen; dat het staatsonderwijs de mededinging niet uitsluit maar door innerlijke degelijkheid overwint. » Tegenover eene schier onbeperkte mededinging — zoo zegt het rapport — heeft het gouvernement den eenigen weg ingeslagen waarop men de staatscholen kon schragen en in staat stellen om nog aan de zaak der beschaving bevorderlijk te zijn. Het heeft ze op de hoogte des tijds gehouden; en voortaan zal geene inrigting van het vrije onderwijs met haar kunnen mededingen anders dan door ze na te volgen."

SPANJE.

Het nieuwe Spaansche ministerie schijnt het eerst zijne zorg te wijden aan het onder de afgetreden ministers op nieuw achteruitgegane finantiewezen. In het Spaansche regeringsblad van den 22sten dezer is een organiek besluit afgekondigd hetwelk eene aanmerkelijke geldbesparing voor de schatkist zal medebrengen. Deze eerste daad van het nieuwe ministerie is, volgens het telegraphische berigt, door het publiek met genoegen vernomen.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

'S GRAVENHAGE, *den 27sten September.*

Bij het Departement van Marine is van den kommandant van 's Rijks zeemagt in Oost-Indie en inspecteur der marine aldaar, ontvangen een extract uit den brief van den luitenant-ter-zee van de 1ste klasse F. L. Geerling, kommanderende het stoomschip *Celebes* van den 10den Julij jl., n°. 74, van den navolgenden inhoud:

» De opname van de zeebank voor de monding der rivier Slakkouw mij overtuigd hebbende, dat er mogelijkheid bestond, om gedurende 4 dagen, tijdens de springtijden, met de *Celebes* in en weder buiten de rivier te komen, gaf ik hiervan mededeeling aan den majoor, belast met de leiding der politieke aangelegenheden op de westkust van Borneo, waarna ik, op uitnoodiging van dien hoofd-officier en voorzien van alle inlichtingen, welke mij van nut konden zijn, den 4den Julij ll. mij van Sambas begaf, met het doel, om met het nieuwe maanspring op den 5den of 6den Julij, met de *Celebes*, de Slakkouw binnen te loopen, en te trachten de opstandelingen van Bentoenaij te verdrijven, het aldaar versterkt kongsiehuis, de afsluiting der rivier en andere versterkingen te vernielen.

Ik had geëmbarqueerd den 1sten luitenant der infanterie Cochius, met 40 infanteristen en eenige artilleristen tot het bedienen onzer coehoornmortieren, terwijl zich daar nog bijvoegden op verzoek van den kommandant van Zr. Ms. stoomschip *Samarang* de luitenants ter-zee der 2de klasse P. Bezemer en D. A. Coomans de Ruiter, met 2 gewapende sloepen en 28 man.

Dienzelfden namiddag arriveerde ik nog voor de Slakkouw, en deed eene poging om er met het hoog water van dien dag binnen te komen, doch er kwam slechts 13 palm op het droogste en hierover ging de *Celebes* niet, zoodat ik voor den nacht buiten ankerde.

Den volgenden morgen nam ik eene praauw-toop met eene mij onbekende vlag (rood met twee punten) en bragt dezelve op naar de Slakkouw: dat vaartuig bevond zich op de hoogte der kust tusschen Sinkawang en Slakkouw en deszelfs gezagvoerder kon mij geen papieren toonen, zeggende dezelve niet aan boord te hebben; volgens zijne mondelinge verklaring kwam hij van Bentoeloe in het land van Broenei gelegen op de Noordwestkust van Borneo, in de nabijheid van Serawak en ging naar Singapoer; zeggende geladen te hebben vogelnesten, sago, was, rottang, kalk, enz. De menigvuldige geruchten van vaartuigen die te Serawak gereed zouden gemaakt zijn, om de Chinesche opstandelingen van Montrado van het noodige te voorzien, deden mij besluiten, die praauw-toop aan te houden. Ik lag dezelve onder de surveillance van de in den mond der *Slakkouw* gestationeerde kruisboot en hield den gezagvoerder bij mij aan boord, terwijl ik van het gebeurde aan het bestuur kennis gaf, zijnde ik niet in de mogelijkheid zulks aan den stations-kommandant te doen, daar *de Lansier* om de zuid kruiste.

In den namiddag van den 5den Julij gelukte het mij Zr. Ms. stoomschip *Celebes*, met een diepgang van 2 Nederlandsche ellen over 16 en 17 palmen water, door kracht van zeil, stoom en uitgebragte ankers over de bank te krijgen en meerde ik het schip in de 2de bogt van de Slakkouw-rivier aan de boomen vast, daar het reeds te laat was geworden, dien dag den aanval op de vijandelijke sterkte te doen.

Bij het omkomen der 3de bogt der rivier ziet men aan den linker oever het kongsiehuis en de daarvoor liggende versterking, op ongeveer $2^1/_2$

à 3 kabellengten van zich af. Op 50 passen voor die benting was eene afsluiting over de rivier, bestaande uit 12 zware balken van 25 voet lengte en $2^{1}/_{2}$ voet dikte, onderling verbonden door 5 ijzeren schalmen, van 9 duim lengte en 3 duim dikte aan weêrszijden aan den wal vastgemaakt aan stoothoofden bevestigd tusschen ingeheide palen en opgesloten met ijzeren stangen bij wijze van kapittelstokken.

Links van het kongsiehuis, van uit de rivier gezien, bevond zich het etablissement, bestaande uit verschheiden huizen, alle tot verdediging ingerigt en voorzien aan de binnenzijde met aarden walletjes. De benting bestond uit een met 9 schietgaten voorzienen aarden wal, uit ingestampte aarde, tusschen ijzerhouten balken, en was 2½ Ned. ellen dik, en 1.5 el hoog. De geheele lengte van het werk bedroeg 160 ellen. Het kongsiehuis lag 20 à 30 passen achter de benting en was omringd door eene pallissadering van ijzerhout. Een klein kreekje, de kongsie Ngirie, scheidde de benting en het kongsiehuis van het etablissement, en diende tot natuurlijke versterking.

Niet dadelijk wetende of het schip voor de benting zoude kunnen zwaaijen niet regt vooruit kunnende schieten, daarbij den raad indachtig, in de missive van den majoor voorkomende, om de vijandelijke sterkte uit de verte te beschieten en eerst dan te landen, wanneer de vijand daaruit verdreven was, zwaaide ik het schip met den achtersteven vooruit en had alzoo de goede uitwerking te verwachten van het achterste granaatkanon, en een der zesponders; alles overigens gereed zijnde, begon ik in den morgen van den 6den Julij aan het achteruit opdrijven der rivier en kreeg omstreeks 8 ure Bentoenaij in het zigt en ankerde in delste positie, daar het van ebben was voor een achteranker.

Naauwelijks in het gezigt der benting gekomen zijnde, werd een hevig kanonvuur op ons geopend, uit stukken van zwaarder kaliber dan gewoonlijk bij de Chinezen in gebruik schijnt te zijn. Enkele dier schoten troffen het schip, doch deden geen andere uitwerking dan het afschieten van eenig touwwerk. Ik liet daarop het vuur uit de achterste stukken openen en bragt alle kogels op, om en voor de benting: het kongsiehuis raakte door een granaat in brand, doch dit alles had niet het gevolg dat de vijand week, maar onophoudelijk door bleef vuren. Ik deed toen onder dat vuur door den bootsman J. Thomas een werpanker, eene kabellengte digter bij de benting uitbrengen en verhaalde het schip in de 2de positie, ten einde nog uitwerking der coehoorn-mortieren te kunnen hebben, doch van die granaten sprongen niet alle en al spoedig zag ik, dat al ons schieten uit de verte de Chinezen niet verdreef, waarom ik het vuren liet staken en begreep dat als de vijandelijke benting moest genomen worden er tot andere maatregelen diende te worden overgegaan.

Ik liet alstoen het schip met den steven naar binnen zwaaijen, met het doel er vooruit op in te stoomen en te trachten de balkenafsluiting der rivier met de volle vaart van het schip te breken, ten einde alzoo ons vuur in de flank der benting te brengen en dezelve meester te worden. Met het zwaaijen gereed zijnde was er echter met een en ander al zoo veel tijd verloopen, de hitte uitermate sterk en de manschappen te veel vermoeid om dat nieuwe plan dadelijk ten uitvoer te brengen. Ik gaf het volk rust en bragt alles in gereedheid, om des middags de tweede attaque te doen; ik verhaalde het schip zoo lang tegen den linker oever buiten het vuur des vijands, maar toen ik des middags ten 2 ure beginnen wilde, begon het zoo sterk en aanhoudend te regenen, dat ik het geraden oordeelde de zaak uit te stellen.

Den volgenden morgen (7 Julij) ten 6 ure, nadat eerst alles in gereedheid was gebragt om snel te kunnen debarqueren, en ik een kurken zak voor den steven had doen binden, stoomde ik met volle kracht op de vijandelijke benting en daarvoor gespannen balkenketen los.

Naauwelijks weder in het zigt zijnde kregen wij hetzelfde vuur van den vorigen dag; doch ik gaf order geen schot te doen, voordat wij de benting op een pistoolschot genaderd waren.

Onder een luid hoerah! en hevig vuur, waarmede wij, behalve uit de benting, bij het naderen uit de omringende wildernis groet werden en de balken digt genoeg genaderd zijnde, om er met de volle vaart van het schip tegen aan te komen, stopte ik de werktuigen en hadden wij het geluk de afsluiting op drie plaatsen door midden te breken en gaf ik alstoen de volle laag met dubbel schroot uit de geheele batterij, terwijl ik de met geweren gewapende manschappen, het vuur op het omliggend bosch en de kruin der borstwering liet openen.

Inmiddels werd uit het bosch een allerhevigst geweervuur op ons geopend, toen het schip enfileerde; doch eenige gelukkige granaatworpen en schoten met schroot verdreven dien vijand; het schip was intusschen doorgeschoten tot in de laatste positie; juist toen verbrijzelde een vijandelijke kogel den stopper, waarin het zwaar anker hing, hetwelk alstoen, ofschoon gelukkig juist van pas, van zelf in den grond viel. Had zulks plaats gehad vóór het aan stukken stoomen der afsluiting, dan zou zulks de zaak welligt een ander aanzien hebben kunnen geven. De Chinezen het alstoen in de benting niet meer kunnende houden en verrast door onzen snellen aanval hadden evenwel tot het laatste oogenblik stand gehouden; doch begonnen toen met achterlating van alles op de vlugt te gaan.

Het smart mij U H. Ed. Gestr. te moeten mededeelen, dat in het heetst van het gevecht de luitenant ter zee 2de kl. A. J. van Mansveld een schot kreeg in het regter been, terwijl de inlandsche fuselier Pamail aan het hoofd werd gewond. Dat niet meer gekwetsten het gevolg van dit hevig vuur waren, is ten hoogste te verwonderen, daar het uit later onderzoek bleek, welk eene menigte kogels het schip hadden getroffen.

Ik liet intusschen met den meesten spoed, zoodra ik zag, dat de vijand uit de benting begon te loopen, de gezamenlijke debarquements-troepen, onder bevel van den luitenant ter zee der 2de klasse, eersten officier, G. van Hecking Colenbrander, wien toegevoegd waren de luitenants ter zee 2de klasse P. F. Bezemer, D. A. Coomans de Ruiter, J. E. Cornelissen en de 1ste luitenant der infanterie Cochius, landen, hetgeen met orde en zeer snel werd ten uitvoer gebragt. Een luid hoerah! verkondigde ons het nemen der benting.

Zes vaandels boven de schietgaten op de borstwering geplant, 14 stukken geschut, waaronder 1 ijzeren 4- of 5ponder, van Europeesch maaksel, en een aantal lilla's, eene massa kruid, kogels, handzwaarden en wapens, gereedschappen, vischpraauwen en vischnetten, huisraad, een menigte pakken versch gesneden ranjols en verscheidene onzer eigene den vorigen dag verschotene kogels, vielen in onze handen. Het kongsiehuis, waarin nog de offertafel werd gevonden, alle versterkte huizen werden toen verbrand en alles zoo veel mogelijk vernield, zoodat weldra van Bentoenaij of Soengei Ngirie niets meer over was dan eene kale plek in de wildernis.

De hoofdwal der benting kon niet vernield worden, aangezien zulk te veel tijd en moeite kostte; dezelve droeg blijken van sedert kort aanmerkelijk vergroot te zijn; de stukken geschut, projectilen en veroverde vaandels werden geëmbarqueerd.

De romp van het schip, de wielplanken, het tuig, de fronten der stoomketels werden niet noemenswaardig beschadigd, eenige tuigkettingen, het fokkestaf, pardoens en loopend touwwerk, waren afgeschoten, eenige geweren door vijandelijke kogels verbrijzeld.

Het is moeijelijk, zelfs approximatief, het getal vijanden te bepalen, daar de meesten in het bosch zaten. Bij hunne overhaaste vlugt, zagen wij hen geblesseerden medeslepen; één viel er bij het uitloopen der benting, doch werd ook dadelijk weggedragen en vóór onze debarquements-troepen geland waren, hadden zij reeds ver in de wildernis geretireerd, terwijl men hen later in tamelijk grooten getale over den bergheuvel zag wegrennen, doch het hevig geweervuur doet dan een groot aantal denken. Ik liet den vijand nog door de landingstroepen onder den luitenant-ter-zee Colenbrander op den weg naar Sinkawang nazetten, doch er was niets meer te bespeuren, en aldus het voorgestelde doel bereikt hebbende, liet ik den troep weder embarqueren, nam de geheele afsluiting der rivier op sleeptouw en had het geluk dienzelfden middag om 5 ure weder over de bank naar buiten te komen, waarna ik de balken op strand liet drijven.

Ik nam de genomene praauw-toop op sleeptouw en vertrok den 8sten Julij naar Sambas, alwaar ik des namiddags ten 1 ure 30 min. aankwam. Ten gevolge van bekomen antwoord van het bestuur op mijne vraag, wat er met het genomene vaartuig moest gedaan worden, had ik hetzelve te Pemangkat onder surveillance van de aldaar gestationeerde kruisboot gelegd en den djoeragan naar Sambas medegenomen, alwaar die zaak onderzocht zal worden.

Het is mij ten hoogste aangenaam U H. Ed. Gestr. de verzekering te kunnen geven, dat gedurende de attaques op Bentoenay op den 6den en 7den Julij jl. iedereen zijn pligt heeft gedaan.

De Kommandant,
F. L. GEERLING.

Volgens een van Zijner Majesteits consul-generaal te SMYRNA ontvangen berigt, is den 18den September jl. van daar uitgezeild het Nederlandsche vaartuig *Eefke Maria*, gaande naar Liverpool met eene volle lading.

Verder wordt in dat berigt gemeld dat de druivenziekte dit jaar zeer groote schade te weeg gebragt en eene buitengewone stijging der prijzen veroorzaakt heeft.

Met dit nommer der *Staats-courant* worden verzonden:

1°. vel 5 van het BIJBLAD II, inhoudende een gedeelte van het verslag van het verhandelde in de zitting der Tweede Kamer van den 26sten dezer, en

2°. vel 1 der *Bijlagen* van het genoemde BIJBLAD, behelzende de wets-ontwerpen tot vaststelling van hoofdstuk I en II der begrooting van staatsuitgaven voor 1854, met de daarbij behoorende memorien van toelichting.

Rhijnhoogte te Keulen: den 25sten September 6 voet 10 duim (6 voet 9 duim Rhijnl.).

ADVERTENTIEN.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

Provincie *Zeeland*.

AANBESTEDING.

Op Zaturdag den 15den October 1853, des voormiddags ten 10 ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Heer Commissaris des Konings in de provincie Zeeland, of, bij zijne afwezendheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het Elfde District, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur te Middelburg, worden Aanbesteed,

het Maken en Zinken van vier Kapitale Rijs-Zinkstukken op den Onderzeeschen Oever wederzijds de Haven van Terneuzen, met al de daartoe vereischte Materialen, en zulks in Massa of één Perceel.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en opbod.

Het Bestek der bovengemelde Aanbesteding zal ter lezing liggen aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van Zeeland te Middelburg, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaats-werken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende drie dagen vóór de Besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, telken dage van 2 uur vóór en 2 uur na laagwatertijd, en voorts nadere informatien te bekomen zijn bij den Ingenieur van den Waterstaat te Terneuzen, en den Hoofdingenieur te Middelburg.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
VAN REENEN.

Hertogdom *Limburg*.

AANBESTEDING.

Op Maandag, den 3den October des jaars 1853, des voormiddags ten 10 ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Commissaris des Konings in het Hertogdom Limburg of, bij zijne afwezendheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat, in het Zevende District, aan het Locaal van het Provinciaal Bestuur, te Maastricht, worden Aanbesteed:

de Uitvoering van eenige Rijs- en Aardewerken tot verbetering van de Rivier de Maas, beneden het Gehucht Ool, Gemeente Herten, in het Hertogdom Limburg.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele Inschrijving volgens Art. 9 van het Bestek.

Het Bestek der bovengemelde Aanbesteding zal ter lezing liggen aan het Locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van het Hertogdom Limburg te Maastricht, en

op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de bestekken van Waterstaatswerken in gemeld Hertogdom ter lezing gelegd worden.

Zullende drie dagen vóór de Besteding de noodige aanwijzing *in loco* worden gedaan, en voorts nadere Informatien te bekomen zijn bij den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat te Maastricht, en bij den Ingenieur van Opstall te Roermond.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
VAN REENEN.

MINISTERIE VAN FINANTIEN.

• De Minister van Finantien brengt bij deze ter kennisse van de belanghebbenden, dat gedurende de maanden *October*, *November* en *December* 1853 *en niet langer*, ten Kantore van de betaalmeesters in de Arrondissementen de voldoening zal plaats hebben der pensioenen ten laste van den Staat, loopende over de 3de *drie maanden dezes jaars*, zullende gezegde betaling aanvang nemen op *Zaturdag* den *eersten October aanstaande*, en voorts betaalbaar zijn dagelijks, Zon- en Feestdagen uitgezonderd.

's Gravenhage, den 15den September 1853.

De Minister voornoemd,
VAN DOORN.

MINISTERIE VAN MARINE.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine
brengt ter kennis van belanghebbenden:

1°. dat het draaivuur van den 2den rang op den Brandaris van *Terschelling*, na ondergane voorziening, weder is ontstoken met zonsondergang van den 15den dezer en sedert dat tijdstip geregeld alle nachten brandt van zonsondergang tot zonsopgang;

2°. dat het sinds eenigen tijd op den vuurtoren van *Kijkduin* brandende *Kleine* of *Hulplicht* des avonds van den 25sten dezer zal worden vervangen door het op dien vuurtoren aangebragte *Catadioptrieke Licht van den 1sten rang*, 't welk, gerekend van dien datum, geregeld alle avonden met zonsondergang zal worden ontstoken en met zonsopgang gebluscht.

Dit nieuw stilstaand Licht is 49,12 N. ellen boven gewoon volzee verheven; het zal 3/4 van den horizon verlichten, en wel den boog welke begrepen is tusschen het zuiden 30° west, door het westen, noorden en oosten tot oost 30° zuid (in zoover het licht niet door de hooge duinen van *Texel* wordt onderschept); zoodat de kompasstreken Z. 30° W. en O. 30° Z. de scheidingen tusschen licht en donker aangeven, alles volgens miswijzend kompas.

Van een gewoon scheepsdek zal dit nieuwe licht op zes Duitsche zeemijlen zigtbaar zijn, meer of minder, naar gelang der luchts- of weêrsgesteldheid en naar mate het oog des waarnemers hooger of lager boven den waterspiegel is geplaatst.

's Gravenhage, den 24sten September 1853.

Voor den Minister van Marine,
De Secretaris-Generaal,
MULLER.

• De Minister van Marine, voornemens zijnde, op den 30sten dezer maand, onder zijne nadere goedkeuring, te doen Aanbesteden de levering van:

1200 mud Gort en
850 „ Groene Erwten;

Brengt ter kennis van de Gegadigden dat de biljetten van Inschrijving vóór of uiterlijk op den 30sten dezer maand, des morgens vóór twaalf ure, vrachtvrij aan het Departement van Marine te *'s Gravenhage* zullen behoeven te zijn bezorgd en moeten bevatten de prijzen in schrijfletters, waarvoor de Gegadigden genegen zijn, voornoemde leveringen op de bij de Bestekken van Aanbesteding omschrevene Voorwaarden per mud aan te nemen; dat daarbij tevens zullen moeten worden opgegeven de namen en voornamen alsmede de woonplaatsen der inschrijvers en van hunne borgen; dat de voorzegde biljetten op gezegeld papier zullen moeten zijn geschreven, geene bij-condition mogen bevatten noch daarop doorhalingen gedaan; dat diegene welke niet dienovereenkomstig bevonden worden, niet ter mededinging toegelaten maar ter zijde zullen gelegd worden;

Voorts dat de Bestekken, waarop de voormelde Aanbesteding zal plaats hebben, dagelijks (Zondagen uitgezonderd) van tien ure des morgens tot twee ure des namiddags voor de Gegadigden zullen ter lezing liggen: ter Secretarie van het Departement van Marine te *'s Gravenhage*, aan de Bureaux van de Directien der Marine te *Amsterdam* en te *Vlissingen*, alsmede ter griffien van de heeren Commissarissen des Konings in de provincien *Gelderland* en *Noordbrabant*; en dat de monsters, overeenkomstig welke de artikelen moeten geleverd worden, ter bezigtiging zullen liggen aan het Departement van Marine te *'s Gravenhage*, alsmede aan de Bureaux van de Directien der Marine te *Amsterdam* en te *Vlissingen*.

's Gravenhage, den 23sten September 1853.

Voor den Minister voornoemd,
De Secretaris-Generaal,
MULLER.

Aanbesteding van drie duizend Kannen Patent-olie ten behoeve der Maritime Directie te Amsterdam.

De Minister van Marine, van voornemen zijnde, op *Dingsdag den vierden October* 1853, aan den minst aannemende te doen Aanbesteden de Levering van *drie duizend Kannen Patent-olie*, bij de Maritime Directie te *Amsterdam* voor 's Rijks dienst benoodigd,

Brengt ter kennis van de Gegadigden, dat de inschrijvings-biljetten *op gezegeld papier* geschreven, vóór of uiterlijk op *Dingsdag den vierden October* 1853, des middags vóór twaalf ure, *franco* aan het Ministerie van Marine te *'s Gravenhage* zullen moeten worden bezorgd.

De biljetten zullen moeten bevatten eene naauwkeurige opgave van de prijzen voluit geschreven, waarvoor men de Levering van de hiervoren vermelde hoeveelheid Patent-olie wil aannemen, zoowel *per honderd kannen* als voor het *totaal bedrag van het geheele Bestek*.

Inschrijvings-biljetten, welke, op ongezegeld papier geschreven zijn, zullen niet in aanmerking worden genomen, noch ook die, waarin doorhalingen, veranderingen of bijconditien zijn gemaakt.

De biljetten zullen op het adres moeten bevatten de benaming van het Bestek, waarop de inschrijving geschiedt, en verder duidelijk moeten vermelden de namen der Inschrijvers, met die hunner Borgen en hunne woonplaatsen.

De Voorwaarden waarop deze Aanbesteding zal geschieden, liggen ten lezing aan het Ministerie van Marine te *'s Gravenhage*, bij de Directier der Marine te *Willemsoord*, te *Amsterdam* en te *Vlissingen*, en ter Secretarie van het Gemeentebestuur te *Rotterdam*.

's Gravenhage, den 23sten September 1853.

De Minister voornoemd,
J. ENSLIE.

DROOGMAKING VAN HET HAARLEMMER-MEER.

Verhuring van Jagt.

De Commissie van Beheer en Toezigt over de Droogmaking van het Haarlemmer-Meer verwittigt de gegadigden, dat op Dingsdag den 4den October 1853, des voormiddags ten 10 ure, in het logement de Zwaan, te Lisse, onder nadere goedkeuring, zal worden overgegaan tot de verhuring in het openbaar van:

het Regt van de Jagt in het nog onverkochte en niet verhuurde gedeelte van den Haarlemmermeer-polder, in tien perceelen.

De Verhuring zal geschieden bij opbod, in perceelen, volgens de verdeeling op den staat bij de voorwaarden gevoegd.

Deze Voorwaarden liggen ter lezing aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, te 's Gravenhage, aan die van de Provinciale Besturen van Noord- en Zuidholland, te Haarlem en te 's Gravenhage, en op alle zoodanige plaatsen waar gewoonlijk zoodanige voorwaarden ter lezing worden gelegd.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen bij den Ingenieur J. A. Beijerinck, te Leyden.

De Commissie, voornoemd,
GEVERS VAN ENDEGEEST.

DROOGMAKING VAN HET HAARLEMMER-MEER.

De Commissie van Beheer en Toezigt verwittigt de Gegadigden, dat zij zal overgaan tot eene *derde* Verkooping van gronden in den Haarlemmermeer-polder, nabij den Leeghwater, op *Vrijdag* den *28sten October* eerstkomende, 's morgens *ten* 10 *ure*, in het Regthuis bij *van Heeckelen* te *Sassenheim*, aan den Straatweg van *Leyden* naar *Haarlem*.

De Algemeene Voorwaarden met de Algemeene Kaart van den geheelen polder, benevens de bijzondere Voorwaarden, de Bijzondere Kaart en de Staat der te veilen perceelen zijn te bekomen op vrachtvrije aanvraag en tegen betaling van 25 cents bij den Heer *de Breuk*, Boekdrukker te *Leyden*.

Inlichtingen zijn te bekomen bij den Heer Ingenieur *Beijerinck* aldaar.

De Commissie voornoemd,
GEVERS VAN ENDEGEEST.

• De Inspecteur van de Geneeskundige Dienst der Landmagt

Verwittigt alle civile Veeartsen, Nederlanders van geboorte, die genegen zijn om de betrekking van *Paardenarts der 3de klasse* bij de Armee hier te lande te vervullen, dat zij zich, bij verzoekschrift, op zegel geschreven en *portvrij* in te zenden, vóór den 30*sten September* aanstaande aan hem Inspecteur kunnen aanmelden, bij welk verzoekschrift de volgende bewijzen moeten worden overgelegd, als:

1°. eene geboorte-acte, ten bewijze van eenen ouderdom beneden de 30 jaren:

2°. een bewijs van ongehuwd te zijn;

3°. een bewijs van voldane dienstpligtigheid aan de Nationale Militie;

4°. een bewijs van goed zedelijk gedrag, af te geven door de Regering hunner woonplaats;

5°. een bewijs van geschiktheid voor de Militaire dienst, af te geven door den Eerstaanwezenden Officier van Gezondheid bij het garnizoen in hunne woonplaats, of in het naastbijgelegen garnizoen;

6°. een bewijs van afgelegd examen als Veearts der eerste of tweede Klasse aan 's Rijks Veeartsenijschool te *Utrecht*.

Na overlegging van welke bewijsstukken hun de gelegenheid zal worden verschaft om voor eene daartoe benoemde Commissie, aan 's Rijks Veeartsenijschool, bij een volgens vastgesteld programma af te nemen examen, bewijzen te geven van voldoende bekwaamheid voor de betrekking welke door hen verlangd wordt; omtrent welk programma de noodige inlichting bij hem Inspecteur kan worden verkregen.

Ter hunner verder narigt dient, dat de bevordering tot hoogere rangen onder de Paardenartsen plaats heeft ten gevolge van nader voor dien hoogeren rang af te leggen examen en dat aan de betrekking van Paardenarts der 3de Klasse is verbonden een jaarlijksch tractement van f 800 en de rang van 2den Luitenant bij het Leger.

's Gravenhage, den 15den Augustus 1853.

Dr. SNABILIÉ.

PLAATSELIJKE BESTUREN.

• Burgemeester en Wethouders van 's Gravenhage zijn voornemens, op Woensdag den 5den October 1853, des namiddags ten één ure, op het Raadhuis, aan te besteden de Verstrating, met Waalmoppen, van de Straat langs de Koninginnegracht.

Het Bestek en de Voorwaarden van Aanbesteding liggen inmiddels op de Plaatselijke Secretarie ter lezing.

OPENBARE AANBESTEDING.

De Commissie voor de verbetering der Wegen in de gemeenten *Poortugaal*, *Hoogvliet* en *Pernis* zal, op Vrijdag den 28sten October 1853, des voormiddags ten 11 ure, ten huize van Wijnand van der Schee, te *Poortugaal*, onder nadere goedkeuring van Hun Edel Groot Achtbaren, de Gedeputeerde Staten der provincie Zuidholland, in het openbaar Aanbesteden:

het Maken van een Grindweg van Poortugaal over Hoogvliet en Pernis, eene lengte hebbende van omtrent 12,048 ellen, met al de daartoe gevorderde Leverantien, Transporten en Arbeidsloonen.

De aanwijzing *in loco* zal geschieden op Woensdag den 26sten bevorens, des voormiddags ten 10 ure, te beginnen te *Poortugaal*; terwijl inmiddels nadere inlichtingen te verkrijgen zijn bij den Secretaris der Commissie, W. C. A. Vaupel Kleijn, te *Poortugaal*.

Het Bestek en Voorwaarden is tegen betaling van *een Gulden*, te bekomen bij den Secretaris der Commissie, voormeld.

De Commissie voornoemd,
W. VERDUIJN, *Voorzitter.*
W. C. A. VAUPEL KLEIJN, *Lid en Secr.*

TE 'S GRAVENHAGE, TER ALGEMEENE LANDS-DRUKKERIJ.